

Mozgó játszótér a sellyei kistérségben

Mizsei Bernadett írása a Magyar Nemzetben a máltai programról

Három hónapja járja a sellyei kistérség harmincöt települését a Máltai Szeretetszolgálat első mobil játszótere. A legszegényebb településeket menetrend szerint látogató új intézményt szállító kisbuszt a hozzátartozó felszereléssel a SPAR adományozta a Szeretetszolgálatnak. A mozgó játszótér tevékenységét nemrégiben a Magyar Nemzet című napilap mutatta be.

Játszóbuszsal töri meg az ország legszegényebb településein uralkodó szürkéséget és egyhangúságot a Magyar Máltai Szeretetszolgálat. A szakemberek szerint sok helyen olyan nagy a nyomor, hogy a gyermekeket meg kell tanítani játszani, hiszen sohasem volt részük hasonló élményben. Pedig a játék hiánya számos felnőttkori lelki betegséghez és kapcsolati nehézségekhez vezethet.

Mizsei Bernadett

Düledező, kopott házak mellett vezet az út a Baranya megyei Lúzsok központjához, ahol a valaha feltehetően tündöklő, ma már szégyenletes, kopott ruhát öltött templom falai verik vissza a nem mindennapi hangos gyermekzsivajt. Az őszi bágyadt napsütésben siserahadként ugrálnak a gyerekek egy hatalmas, felfújható várban, és kövér kacajjal csúsznak le az oldalán. Az arra járóknak olyan érzése támad, mintha csodának lenne szem- és fültanúja, pedig csak a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Mozgó játszótere érkezett a sellyei kistérségbe, hogy felvidítsa annak apró lakóit.

– Nálunk még a segélyek kifizetésével is gond van, ilyesmit sosem tudnánk biztosítani a gyermekeknek – tudjuk meg a település polgármesterétől. Farkas Mihály elégedetten néz végig a csemetéken, és elmondja, milyen nagy dolog is ez a néhány felhőtlen nap a település életében. A régi játszótér már elavult, volt idő, hogy veszélyessége miatt le is kellett zární.

A kistérségi gyerekesély programról a Szeretetszolgálat kistérségi koordinátora mesél a helyszínen: első sorban az a cél, hogy a kicsik játszhassanak, de eközben felméri az adott települések problémáit is a gyermekekkel, a szülőkkel, illetve a polgármesterekkel való beszélgetések során. Lőrincz Norbert kollégáival kideríti, hogy hol van szükség játszótérre, óvodafejlesztésre vagy épp a védőnői hálózat megerősítésére, és később segítenek a kistérségeknek pályázni. Bár csak kérdőíves felmérést is végezhetnének, de a szakemberek szerint a közös játék közben sokkal hatékonyabb munkát végezhetnek, hiszen így lényegesen könnyebb megszólítani a gyermekeket és szüleiket. A program alapvető célja a szegénység, különösen a gyermekszegénység csökkentése, és a nyomor újratermelődésének megakadályozása, átörökítésének megelőzése. Szeretnék elérni, hogy a gyermekszegénység elleni küzdelemben a kistérségek célzottan tervezzék az elérhető támogatások felhasználását, illetve alakítsák ki a fenntarthatóságot biztosító helyi megoldásokat a kistérség és az ott élő emberek további leszakadásának megelőzése és megakadályozása érdekében.

- Az alapvető probléma, hogy a szülőktől nem tanulnak meg játszani a kicsik. Akad olyan település, ahol európai uniós forrásból 5-7 millió forintos játszótereket építenek, még sincs senki a helyszínen, mert a játszás nem épült be a kultúrájukba - meséli Lőrincz Norbert. És hogy ennek mi az oka? A koordinátor szerint elsősorban az, hogy a szegénység olyan magas fokú, hogy a mindennapi betevő megszerzése foglalja le minden gondolatukat. Ráadásul az is lehet, hogy ők sem tanulták már, hogyan kell játszani. És a harmadik ok, hogy egyszerűen nincsenek játékaik a pénzhiány miatt, illetve "ahol heten-nyolcan élnek egy szobában, nincs helye játéknak". Lőrincz Norbert szerint abban az esetben, ha valaki nem tanul meg játszani, kommunikációja elmaradottabb lesz az átlaghoz képest, ráadásul nehezen kezeli a konfliktusokat, és lelki problémák is jelentkezhetnek már fiatal felnőttkorban. Ezen felül nehéz feladat számukra a társadalmi beilleszkedés is.

A legtöbb településen ünnepként fogadják a játszóbuszt. A szomszédos Piskón minden gyermeket lefürdetve, tiszta ruhában vittek a gumi várhoz játszani. És hogy valamivel a helyiek is hozzájáruljanak a kicsik boldogságához: néhányan málnaszörpöt vagy egy kis süteményt hoztak a helyszínre. - Úgy érzem, néhány településen generátor szerepet is betölt a szeretetszolgálat: egyszerűen

megmozdul a falu, elindul valami - jegyzi meg Norbert.

- A játék végén nemegyszer a nyakunkba ugranak a gyerekek, és elmondják, mennyire szeretnek minket. De több helyen kaptunk már tapsot is - mosolyodik el a kicsiket pesztráló Turós Lászlóné. Izabella a szomszédos Vajszlón tanított évekig, jól ismeri a gyerekeket. A búcsúban fél óra egy hasonló várban 400-500 forint vagy annál több is lehet, így nem lepődünk meg, amikor Izabella elmeséli, hogy néhány gyerekek több ízben is rákérdez: biztos nem kell-e fizetni. Azt, hogy a játék milyen fontos, az egykori tanárnő is megerősíti: nemcsak lelki és kapcsolati gondokhoz vezethet a hiánya, de olvasási nehézségeik is lehetnek. Mégis többször megkapta a munkája során egy-egy szülőtől, hogy ne játsszon a gyerekekkel, inkább tanítsa meg őket írni-olvasni, holott valójában a két dolog elválaszthatatlan egymástól.

Nem mindenütt öltöztetik azonban ünneplőbe a kicsiket: egy-egy településen olyan koszosan érkeztek játszani a gyerekek, hogy az egész várat fertőtleníteni kellett. Sok házban nemcsak fürdőszoba nincs, meleg cipőnek is híjával vannak a gyermekek. - Egyik délután igen hűvös volt, mindannyian fáztunk, az egyik fiúcska mégis az édesanyja papucsában jött. Azt mondta, van ugyan cipője, de csak egyetlen pár, azt márpedig kímélni kell - idézi fel a szívszorító történetet Izabella, amely jól érzékelteti a vidéki nyomort. A játék közben nem feledkeznek el a nevelésről sem, amelynek nem marad el a hatása: ahova már másodszorra érkezik a busz, a gyerekek sokkal fegyelmezettebbek.

Ezeken a településeken nemcsak fürdőszoba nincs sok házban, de étel is ritkán kerül az asztalra. Izabellától megtudjuk: hét közben csak azért nincs éhezés, mert az intézményekben megetetik a gyerekeket, de a hétvégéket nehéz átvészelni. Gyakori, hogy havonta csak egy-két alkalommal kerül hús az asztalra. A szakemberek azt is megtapasztalták: több 12-13 éves gyereken nem tudta leírni a saját nevét, és nem tudta megmondani, hol lakik.

A faluba nemcsak a kicsik és a szüleik látogatnak el: egy idős néni meggömbült háttal, botjára támaszkodva végigcsoszog a gyerekek között, és ráncait mosolyra húzva nézi a színes forgatagot, majd halkán hazaindul. Egy másik idős asszony azt mondja: ilyet még nem látott, pedig már régóta özvegy. Egy kislányt is megszólítunk, hátha elmeséli, miért is szereti a légvárat. A válasz gyors és határozott: "csak" - vágja rá, aztán továbbrohan, és eltűnik a többi kisember között.

A Nap egyre halványabban süt, és hozza magával a csípős hideget, de a lelkesedés nem csappan. Úgy tűnik, a gyerekek nem akarják, hogy véget érjen ez a szép délután. Ahogy távolodunk Lúzsoktól, már csak a magasra rúgott focilabdákat látjuk, és megértjük, hogy a kicsik maradnának reggelig is, mert ahol cipőre nem telik, hogyan jutna bőrfocira, színes krétákra vagy vidám társasjátéokra?